

[Bernhard Haunsgaard]

politisk virksomhed at ansøge om at få lov til at uddele tryksager. Jeg må konstatere, at det er sket i hvert fald på et tidspunkt i 1977.

Jeg vil også gerne omtale beretningen på et andet punkt. Regeringserklæringen af 30. september 1968 siger indiskutabelt, at registrering af danske statsborgere ikke længere må finde sted alene på grundlag af lovlig politisk virksomhed.

I beretningen fra kommissionsdomstolen, III, siges om spørgsmålet om registrering af organisationer, der jo skete på denne 1013-blanket, at registrering af organisationer har ingen reel mening, hvis navnene på ledende medlemmer ikke kan indgå heri. Der er ikke stillet krav om, at det skal være organisationer, der burde forbydes, og hvis eksistens kan indbringes for domstolene. Der siges et andet sted, at disse 30, måske 50 organisationer, der har været registreret, på ingen måde alle kan kaldes venstreorienterede.

Grundlovens § 78 fastslår utvetydigt, at borgerne har ret til at danne foreninger i ethvert lovligt øjemed. Det må efter min mening være en klar overtrædelse af regeringserklæringen. Jeg går ud fra, at når forsvarsministeren taler om opstramning -- det tror jeg var det udtryk, der blev brugt -- af instruksen, er det netop på dette punkt, det bliver fastslået for fremtiden, at man ikke kan registrere organisationer. Men beretningen siger i III, s. 22, at det ikke er uden betænkelighed, at personoplysninger som følge af registrering af organisationerne er sket. Jeg må her konstatere, at kommissionsdomstolen efter min opfattelse i for høj grad forsøger at fortolke. Jeg er ikke enig i betragtningen, og grundloven er ikke enig i, at det kan lade sig gøre.

Hvordan har det nu kunnet ske, at forsvarrets efterretningstjeneste, til trods for den klare regeringserklæring om, at man for fremtiden ikke registrerede personer, der alene drev lovlig politisk virksomhed, har handlet, som sket er? Jeg tror, man er nødt til at erkende, at vi finder svaret i beretningen, VI, især s. 43-45 inklusive, hvor det udtrykkelig angives om en nyansat, der bliver chef for en nyoprettet afdeling, at vedkommende aldrig har modtaget nærmere skriftlige eller mundtlige instrukser om, hvoriledes han skulle udføre sit arbejde, eller hvad den nyoprettede afdeling skulle udføre.

Man må senere konstatere, at denne medarbejder ikke er blevet klar over den nøjagtige rækkevidde af den øverste chefs ordre. Og så kommer beretningens efter min mening meget skarpe udfald: »Den foreliggende sag gør det imidlertid rimeligt at påpege betydningen af, at der udvises særlig omhu med det personel, der udvælges til dette specielle arbejde, at de såvel mundtligt som skriftligt instrueres så fyldestgørende som muligt om virksomheden og i særdeleshed om dens lovmæssige og naturlige grænser, og at ledelsen . . . rutinemæssigt holder sig orienteret -- eventuelt ved egentlige kontrolforanstaltninger og inspektioner -- om omfanget og den nøjagtige karakter af de enkelte medarbejderes virksomhed.«

Jeg finder det som andre ikke tiden værd at komme ind på en række af disse enkeltssager, som beretningen afsluttes med. Men det, som jeg netop har citeret fra beretningen, rejser det spørgsmål, om alle forsvarsministre i tilstrækkelig grad har opfyldt deres pligt. Jeg finder det ikke så interessant at fremsætte dagsordensforslag om dette, men jeg synes nok, at specielt den tidligere forsvarsminister, hr. Kjeld Olesen, burde have sikret sig, at man fulgte det helt igennem.

Men der er en anden ting: er vi nået til bunds med denne sag? Jeg føler mig ikke overbevist om det, og jeg vil derfor foreslå, at man stemmer imod det dagsordensforslag, der er stillet af hr. Erhard Jakobsen, og i stedet for støtter følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet folketinget beslutter at nedsætte et særligt udvalg til under tavshedspligt at modtage oplysninger fra kommissionsdomstolen i samme omfang som den ansvarlige minister, går tinget over til næste sag på dagsordenen.«

Jeg gør opmærksom på, at det, jeg foreslår, er, at man skal undersøge, hvad der er sket. Der er ingen tale om, at man skal undersøge, hvad man vil gøre i fremtiden. Det kan man hver for sig, når man har tilstrækkelige oplysninger, give sin gruppe oplysninger om. Jeg gør opmærksom på, at jeg med tavshedspligten sigter til § 152 i borgerlig straffelov, der siger, at straffen for overtræ-